

**Eżami għad-Dhul fl-Ewwel Sena tal-*Junior Lyceum*
2001**

STUDJI SOĊJALI

Il-kandidati huma mhegga biex jiktbu pulit u minghajr zbalji

A Aqra sew.

Wara ikteb TAJBA jew HAZINA:

1.	It-tfal Maltin jibdew imorru l-iskola ta' għaxar snin.	
2.	Re jista' jkun kap tar-Repubblika flok President.	
3.	Jien għandi d-dritt li nilgħab u ma jimpurtanix mill-ohrajn.	
4.	L-edukazzjoni terzjarja hija l-iktar livell għoli tas-sistema ta' l-edukazzjoni f'Malta.	
5.	Ċittadin tajjeb irid dak li hu l-ahjar għalih biss.	
6.	Il-Parlament huwa importanti għax fil-Parlament isiru l-ligijiet.	
7.	Il-lingwa Maltija hija parti importanti tal-kultura f'Malta.	
8.	L-Imnarja hija festa tradizzjonali Maltija.	
9.	L-iskejjel f'Malta huma kollha tal-Gvern.	
10.	Bniedem edukat juża manjieri tajba ma' kulhadd.	

(10 x 1 = 10 marki)

**B Hares lejn il-kliem b'ittri kbar.
F'kull sentenza, TNEJN biss huma tajbin.
Aghmel sing taht il-kliem it-tajba.**

1. (**ILJUNI, TIGRI, ORSIJET, ĊRIEV, ŻWIEMEL**) huma fdalijiet ta' annimali li nstabu f'Ghar Dalam.
2. (**KANUNI, XKUBETTI, LANEZ, PISTOLI, ŻBANDOLI**) huma l-armi li kienu jużaw in-nies ta' Żmien in-Neolitiku.
3. (**AVUKATI, BDIEWA, TOBBA, SAJJEDA, XUFIERA**) kienu l-ewwel nies li hadmu f'Malta.
4. (**L-IMNAJDRA, IL-BEREĠ, IL-KERREJJA, HAĠAR QIM, IL-KATIDRALI**) huma fdalijiet megalitiċi ta' Tempji ta' Żmien l-Imqades.
5. (**FORTI SANT'IERMU , FORTI TIGNE , FORTI SANT'ANĠLU FORTI RINELLA, FORTI SAN ĠAKBU**) kienu fortifikazzjonijiet f'Malta fi żmien l-Assedju l-Kbir.

(5 x 2 = 10 marki)

Ċ ARTIĠJANAT SERVIZZ BI HLAS VOLONTARJAT

Dawn huma eżempji ta' xoghol differenti.

Ikteb ŻEWĠ eżempji ghal kull tip ta' xoghol

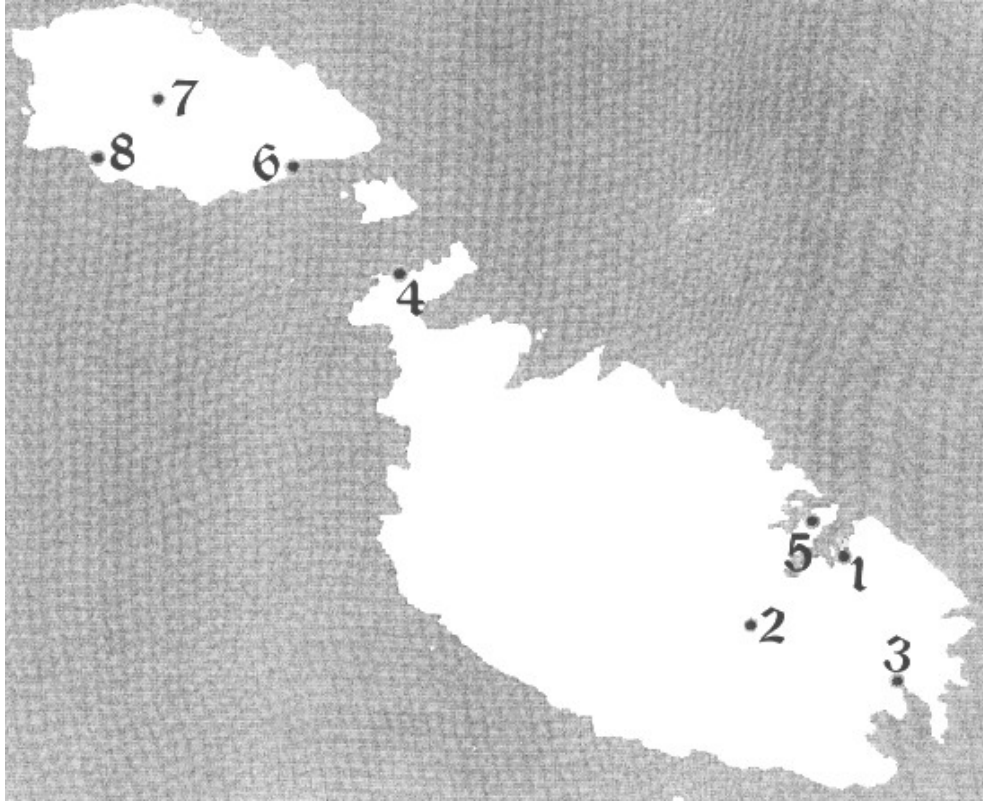
ARTIĠJANAT	SERVIZZ BI HLAS	VOLONTARJAT
1. _____	1. _____	1. _____
2. _____	2. _____	2. _____

(6 x 1 = 6 marki)

D Hares tajjeb lejn il-mappa tal-Gzejjer Maltin.

Aqra l-istorja li hemm taht il-mappa.

Wara, ikteb in-numru t-tajjeb fil-vojt hdejn l-ismijiet tal-postijiet.

Is-Sibt li ghadda Marija marret il-Belt Valletta _____ filghodu kmieni flimkien mal-
genituri taghha. Huma rikbu l-karozza tal-linja saċ-Ċirkewwa _____. Huma rikbu l-
vapur u wara ghoxrin minuta waslu l-Imġarr _____, Ghawdex. Hemmhekk kien hemm
iz-ziju Mikiel. Hu kien qed jistenna hdejn il-karozza tieghu. L-ewwel marru Victoria
_____ ghax Marija riedet tara l-veduta miċ-Ċittadella. Wara n-nofsinhar, huma marru
jieklu fix-Xlendi _____. Marija bdiet tilghab ma' numru ta' tfal li marru Ghawdex ma'
grupp ta' l-Ambjent. Marija tkellmet mat-tfal. Hija saret taf li tlieta minnhom kienu
minn Marsaxlokk _____ u l-oħrajn kienu minn Bormla _____. Marija
qaltilhom li hi toqghod Hal Luqa. _____. Huma ftehm li jitkellmu ma' xulxin permezz
ta' l-'Internet' ghax huma joqoghdu 'l-bogħod minn xulxin.

(8 x 1 = 8 marki)

E Ghid min jien:

1. Jien ġibt it-twemmin Nisrani f'Malta. _____
2. Jien kont r-Re ta' l-Ingilterra. Jien tajt il-midalja tal-*George Cross* lill-Maltin. _____
3. Jien kmandant famuż Tork. Jien mitt waqt l-Assedju l-Kbir ta' Malta. _____
4. Laparelli beda x-xogħol fuq il-bini tal-Belt Valletta. Wara, jien komplejt ix-xogħol tiegħu. _____
5. Malta saret Repubblika fl-1974. Jien kont l-ewwel President ta' Malta Repubblika.
_____ (5 x 1 = 5 marki)

F Imla il-vojt b'dawn il-kliem:

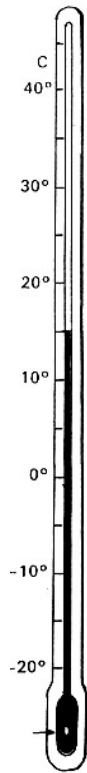
VALURI RELIĠJUŻ MISTOQSJIET
NISRANIJA RISPETT GĦAQDA

Kull bniedem jagħmel _____ dwar il-hajja. Hafna minn dawn il-mistoqsijiet isibu tweġiba fit-twemmin _____. Ir-religjon għandha tkun mezz ta' _____ fost il-popli. Kull religjon tfakkar in-nies fil-_____ bħalma huma ir-rispett lejn xulxin, il-ġustizzja u l-paċi. Ir-religjon _____ hija r-religjon tas-soċjeta` Maltija. Imma aħna għandna nuru _____ lejn dawk in-nies li għandhom religjon differenti.

(6 x 1 = 6 marki)

**Ġ SITTA biss minn dawn il-kliem jew numri huma tajba.
Aghzel is-SITTA tajbin biex timla l-vojt.**

**ARJA, ILMA, 15, JINŻEL, 45, HĠIEĠ,
HADID, JITLA', MERKURJU, SIĠAR**

It-termometru huwa strument tat-temp. Dan l-istrument jurina kemm hi shuna jew kiesha l- _____ ta' madwarna. It-termometru fl-istampa qed jimmarka _____-il grad Celsius. Il-meteorologista juza t-termometru li huwa tal-_____. Ġot-termometru jkun hemm il- _____. Meta tkun is-shana dan il-likwidu speċjali _____ u meta tkun il-kesha _____.

(6 x 1 = 6 marki)

G Dawn id-dati huma FESTI NAZZJONALI tal-Maltin.

Ikteb xi jfakkru dawn il-ġranet.

1. 31 ta' Marzu _____
2. 7 ta' Ġunju _____
3. 8 ta' Settembru _____
4. 21 ta' Settembru _____
5. 13 ta' Diċembru _____

(5 x 1 = 5 marki)

GH

1. Imla l-vojt:

Il-Gran Mastru _____ talab lill-Papa biex jibgħat perit espert biex jagħmel il-pjanta tal-Belt il-ġdida. (marka)

2. Aghmel sing taht it-tajba:

a) Il-Belt Valletta għandha dehra ta' ordni għax it-toroq huma
(IMSERRPIN, FORMA TA' ĊIRKU, DRITTI) (marka)

b) Il-Forti Sant'Iermu hu mibni **(FIL-PONTA, FIN-NOFS, FIL-ĠENB)**
ta' l-Gholja Xiberras. (marka)

3. _____ huma hitan kbar. Dawn il-hitani inbnew biex jiddefendu lil din il-Belt ġdida. (marka)

4. Il-Kavallieri bnew hafna bini importanti fil-Belt Valletta.

Ikteb **TNEJN** minn dawn il-bini:

a) _____

b) _____ (2 x 1 = 2 marki)

5. Immaġina li inti l-Gran Mastru **WARA** l-Assedju l-Kbir ta' Malta:

a) Ikteb **TLIET** sentenzi dwar kif int rajt lil Malta wara dan l-Assedju:

(3 marki)

b) Wara l-Assedju l-Kbir, int bhala Gran Mastru ddeċidejt li tibni belt ġdida fuq l-Gholja Xiberras. Ikteb **TLIET** sentenzi biex tghid għaliex.

(3 marki)

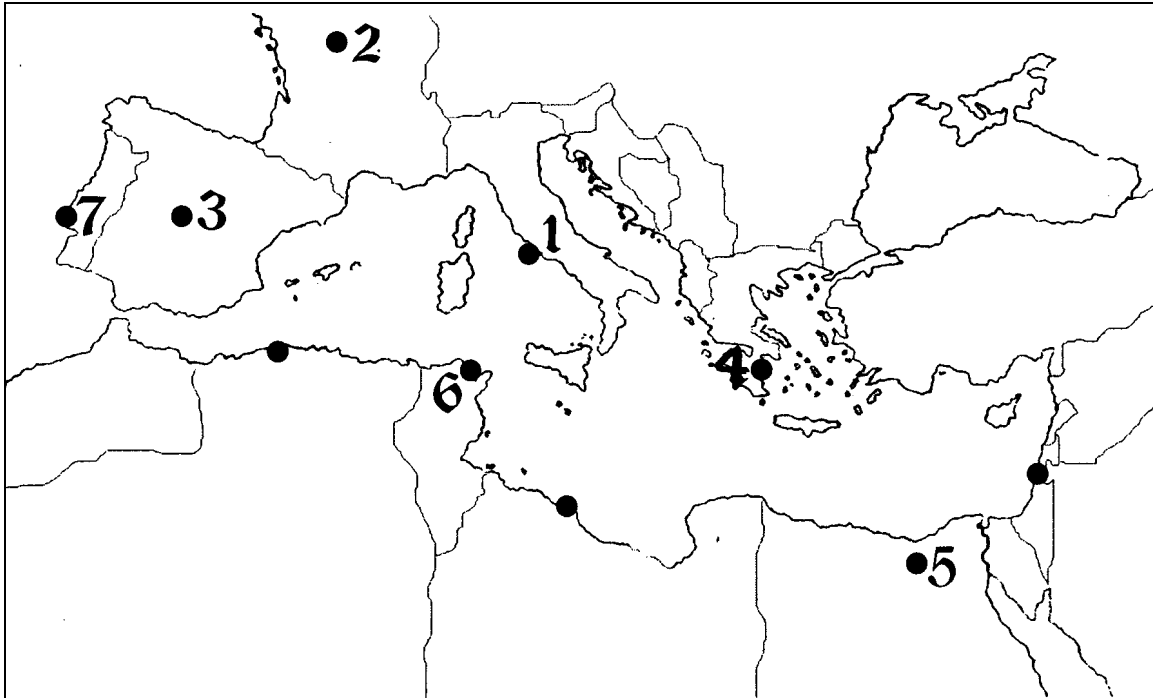
(Total 12-il marka)

H

Il-Loghba tal-Piloti

Hares sewwa lejn il-mappa tal-Mediterran.

F'hafna bliet hemm iċ-ċpar.

Il-piloti jistgħu jinzlu biss fl-ajruporti min-numru 1 san-numru 7 għax f'dawn l-ajruporti m'hemmx ċpar.

Fil-kaxxi fil-paġna l-oħra, iktieb:

Kolonna A : l-ismijiet ta' l-bliet kapitali fejn jinsabu l-ajruporti min-numru 2 san-numru 7. In-numru 1 lest bħala eżempju.

Kolonna B : l-ismijiet tal-pajjiżi fejn hemm il-bliet kapitali min-numru 2 san-numru 7. In-numru 1 lest bħala eżempju.

	KOLONNA A	KOLONNA B
Ajruport	Belt Kapitali	Il-Pajjiż
1	Ruma	L-Italja
2		
3		
4		
5		
6		
7		

(12 x 1 =12-il marka)

H Aqra sewwa din l-istorja.

Wara wiegeb il-mistoqsijiet:

Edmond huwa tifel li għandu għaxar snin. Sena ilu, huwa kien ġie hawn Malta mal-ġenituri tiegħu u ħutu. Huma kellhom jitolqu minn pajjiżhom, l-Albanija, għax kien hemm gwerra kerha ħafna. Fl-Albanija hemm kultura differenti ħafna minn tagħna l-Maltin, għax ir-reliġjon, il-lingwa u s-sistema edukattiva huma differenti. Edmond beda jidra l-ambjent ta' Malta għax beda jmur l-iskola. Huwa beda jhossu bħat-tfal Maltin.

- a) Edmond sab għajjnuna kbira mill-iskola.

Semmi **HAMES** għajnuniet li taħseb li sab mit-tfal tal-klassi u mill-għalliema.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

(5 x 1 = 5 marki)

- b) Edmond ra ħafna affarijiet koroh fil-gwerra fl-Albanija.

Ikteb **HAMSA** minn dawn:

IL-KRUHA TAL-GWERRA FL-ALBANIA

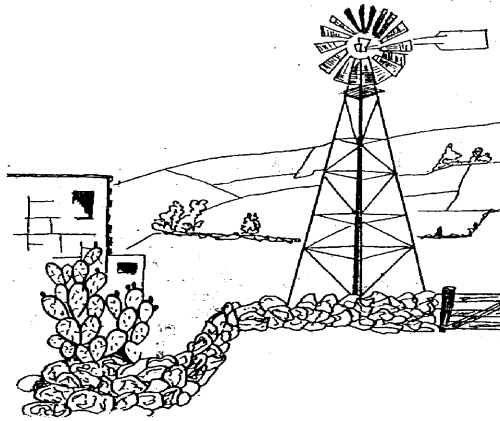
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

(5 X 1 = 5marki)

(Total 10 marki)

I Grupp ta' bdiewa Maltin qed jikkellmu dwar il-problemi tagħhom.

Fil-kaxxi ta' taht ikteb TLIET problemi li għandhom x'jaqsmu mal- biedja. L-istampa hija ta' ghajnuna. L-ewwel wahda lesta bhala eżempju

Kliem dwar il-biedja	Problemi
Il-ħamrija	Mhix fertili
L-ilma	
L-ghelieqi	
Il-bhejjem	

(3 x 2 = 6 marki)

b. Il-bdiewa Maltin jippruvaw isolvu l-problemi tal-biedja.

Ikteb **ŻEWĠ** sentenzi kif il-bdiewa jsolvu dawn il-problemi.

Sentenza wahda lesta. Ikteb **it-TNEJN l-oħra** .

Il-bidwi jżid d-demel mal-ħamrija biex il-ħamrija ssir aktar fertili.

- 1 _____

- 2 _____

(2 x 2 =4 marki)

(total 10 marki)